

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

Силабус навчальної дисципліни
«Екстремальна медицина»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЕКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра медицини катастроф та військової медицини, вул. Піроговська, 2
Викладач (-і)	Завідувач кафедри, к.мед.н., доцент Володимир МАЙДАНЮК, завуч кафедри, к.мед.н., доцент Павло БРЯНЦЕВ, доцент, к.мед.н., Олександр ПАНЧЕНКО, доцент, д.мед.н. Любов ПЕТРУК, доцент к.мед.н., Андрій КОЛОТВИН, асистент Петро ЛАВРЕНЮК, асистент Олександр ТРЕТЬЯК.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: 048-7227259; 067-950-33-27 Завідувач кафедри Володимир МАЙДАНЮК volodymyr.majdanyuk@onmedu.edu.ua 067 77 42 555 Завуч кафедри Павло БРЯНЦЕВ vkafod@ukr.net Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами вищої освіти буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – екстремальна медицина.

Мета дисципліни: Набуття здобувачами вищої освіти знань, формування елементів професійних компетентностей та практичних навичок з надання домедичної допомоги постраждалим та пораненим, а також проведення заходів з організації медичного забезпечення в умовах надзвичайних ситуацій.

Завдання дисципліни:

1. оволодіння навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах;
2. оволодіння навичками з основ організації санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів;
3. опанування основ організації медичного забезпечення населення і військ як складової системи медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту, Закону Про екстрену медичну допомогу, Воєнної доктрини України;

4. засвоєння організації і порядку проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ в залежності від масштабу та характеру санітарних втрат у військах та серед населення.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань при надзвичайних ситуаціях та в бойових умовах.
- організацію санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів при надзвичайних ситуаціях.
- принципи і способи захисту населення при надзвичайних ситуаціях.
- етапи медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах.
- систему лікувально-евакуаційного забезпечення, принципи організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців.
- основні невідкладні стани людини; принципи надання домедичної допомоги постраждалим

Вміти:

- проводити оцінку небезпечних ситуацій, санітарно-гігієнічного та епідемічного стану в осередках надзвичайних ситуацій;
- організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах
- надавати домедичну допомогу при невідкладних станах.
- виконувати медичні маніпуляції при надзвичайних ситуаціях та в бойових умовах
- приймати рішення про вжиття термінових заходів під час надання медичної допомоги
- розгортати функціональні підрозділи етапів медичної евакуації
- проводити заходи щодо індивідуального та колективного захисту від ЗМУ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій, практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекції.

Практичні заняття:

- словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи: вирішення ситуаційних завдань, відпрацювання навичок на симуляційних муляжах.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять, підготовка доповідей.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Організація захисту населення і територій за умов надзвичайних ситуацій. Правові основи ДСНС.

Основні положення міжнародного гуманітарного права. Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Мета, завдання і принципи цивільного захисту населення і територій. Завдання і режими діяльності системи цивільного захисту. Основні заходи захисту населення і територій. Нормативно-правові акти, що визначають організацію та діяльність ДСНС. Організація ДСНС. Сили та заклади ДСНС. Взаємодія ДСНС з іншими аварійно-рятувальними службами. Особливості організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій в країнах світу.

ТЕМА 2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного і соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.

Класифікація надзвичайних ситуацій. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.

ТЕМА 3. Аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.

Причини та медико-санітарні наслідки аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Оцінка радіаційної обстановки в осередку надзвичайної ситуації. Прилади радіаційної розвідки. Засоби колективного, індивідуального та медичного захисту.

ТЕМА 4. Аварії на хімічно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.

Класифікація хімічно небезпечних об'єктів. Причини та медико-санітарні наслідки аварій на хімічно небезпечних об'єктах. Оцінка хімічної обстановки в осередку надзвичайної ситуації. Прилади хімічної розвідки. Засоби колективного, індивідуального та медичного захисту.

ТЕМА 5. Домедична допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях.

Мета, завдання домедичної допомоги. Зупинка зовнішньої кровотечі. Серцево-легенева реанімація. Протишокові заходи. Транспортна іммобілізація. Особливості надання домедичної допомоги при різних видах уражень.

ТЕМА 6. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.

Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Медичне сортування. Перша лікарська допомога, її зміст та обсяги. Етапи медичної евакуації ДСНС, їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.

ТЕМА 7. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.

Мета і завдання санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Поняття карантину та обсервації. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення в осередках надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Організація роботи інфекційного стаціонару в осередках особливо небезпечних інфекцій.

ТЕМА 8. Інформаційне забезпечення, планування роботи і медичне постачання формувань і закладів ДСНС.

Організація подачі інформації про надзвичайні ситуації у функціональній підсистемі Міністерства охорони здоров'я України у межах Урядової інформаційно-аналітичної системи з питань надзвичайних ситуацій. Планування заходів медичного забезпечення населення при надзвичайних ситуаціях. Структура плану та зміст його розділів. Організація медичного постачання формувань і закладів ДСНС.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 4. В редакції від 31.12.2020
3. Домедична допомога: Навч.-метод. посіб. для вищих мед. (фарм.) закладів. Схвалено МОЗ / О.Ф. Козлова. — К., 2017. — 49 с., іл.,
4. Перша медична допомога: Підручник для мед. учил., коледжів, академій, інститутів медсестринства. — 4-те вид., випр. Затверджено МОЗ / Петриченко Т.В. — К., 2018. — 272 с.

5. Екстрена медична допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі в умовах збройних конфліктів, за редакцією професора Бадюка М.І., навчальний посібник, – Київ. – 2018 – 203 с.
6. Біобезпека, практичний poradник, за редакцією академіка НАМН України, доктора медичних наук, професора В.М. Запорожана, доктора медичних наук, професора М.І. Бадюка, Одеса, ОНМедУ – 2018 – 431 с.
7. Екстрена медична допомога, навчальний посібник для студентів вищих медичних закладів III-IV рівнів акредитації, За ред. проф. М.І Шведа, (Гудима А.А.), Тернопіль: Укрмедкнига, 2015, 420 с.

Додаткова:

1. Правові основи Державної служби медицини катастроф /під редакцією професора Волошина В.О. -Ужгород, МПП "Гражда" - 2003-242 с.
2. Основи організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій / Під ред. В.В. Дурдинця і В.О. Волошина – Київ: Медекол, 1999- 203 с..
3. Медичне постачання формувань і закладів Державної служби медицини катастроф України. Методичні рекомендації/ Під ред. Картиша А.П. – К.: 1999, - 158 с.
4. Гридасов В.І., Ковальов В.М., Катрис М.В. та ін. Медицина катастроф / Підручник – Харків.: “Золоті сторінки”. – 2002. –280 с.
5. Організація роботи інформаційно-аналітичної системи МОЗ України з питань надзвичайних ситуацій (Практичний посібник) / МОЗ України, Український НПЦ екстреної медичної допомоги та медицини катастроф / За ред. проф.. Волошина В.О. – 2000, - 96 с.
6. Організація медичного забезпечення військ/ Під редакцією проф. Паська В.В. – К., МП «Леся», 2005, стор. 128 - 140;
7. Епідеміологія надзвичайних станів (з військовою епідеміологією) / Під. ред. Гоца Ю.Д. – К.: - 2001. – С. 21-44.
8. Медицина катастроф. Навчальний посібник/ Під ред. проф. Кочіна.- К: “ Здоров’я” - 2001- 290 с.
9. Закон України “Про правовий режим надзвичайного стану”, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).
10. Закон України “Про Цивільну оборону України”, 1999 (ст. 1, 3-6, 8-13).
11. Закон України “Про аварійно-рятувальні служби”, 1999 (ст. 1,3,4,6,24,29-31,33,36,37).
12. Закон України “Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру”, 2000 (ст.3-8,11,13-15,21-23,25-28,30,32-36)
13. Закон України “Про правові засади цивільного захист”, 2004 (ст. 2-7,9-16,18-26,27-28,34-36,88-89,91-93,96)
14. Закон України “Про поводження з радіоактивними відходами”, 1995 (ст. 1,3,7-9,11,17-19,28).
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 368 “Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру за їх рівнями”
16. Медицина надзвичайних ситуацій. Збірник законодавчих і нормативних актів// Навчальний посібник для медичних ВНЗ / Олійник П.В., Чаплик В.В.,Пилипів Я.І., Кузьменко В.Ф.- К.:Медицина, 2010.- 374 с.
17. Термінологія надзвичайних ситуацій. Навчальний посібник/ Чаплик В.В., Пилипів Я.І.,Олійник П.В.,Єфімов В.П., та ін.- Львів,2011.-196 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання виконання практичних навичок, розв’язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:

- методи оцінювання: опитування, вирішення ситуаційної задачі;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
- методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину(5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду постраждалого, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час огляду постраждалого з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час огляду постраждалого з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду постраждалого.

Форми і методи підсумкового контролю: залік

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійне опанування матеріалу декількох лекцій; підготовка до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (ситуаційних завдань, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету